

Rektorn vid Realgymnasiet i Borås

Carina Ljung

Beslut för gymnasieskola

efter riktad tillsyn av Realgymnasiet i Borås
i Borås kommun

Tillsyn i Realgymnasiet i Borås

Skolinspektionen genomför en riktad tillsyn av bedömning och betygssättning under hösten och vintern 2012. Vid den riktade tillsynen besöker Skolinspektionen Realgymnasiet i Borås kommun.

Realgymnasiet besöktes av Skolinspektionen den 4 december 2012.

Fakta om skolan

Realgymnasiet i Borås är en fristående gymnasieskola som ingår i utbildningsföretaget Lärande i Sverige AB. Företaget har 14 gymnasieskolor runt om i landet.

Realgymnasiet i Borås omfattar idag det nationella naturbruksprogrammet NB. Skolan ligger i centrala Borås. Vid tillsynen har skolan 76 elever och leds av en rektor. Sammanlagt undervisar tre lärare i ämnena engelska, matematik och svenska. Lärarna är ensamma i sina ämnen.

Skolinspektionens omrättning av nationella kursprov

Skolinspektionen har rättat om 7 stycken av 2011 års nationella kursprov i Matematik A från Realgymnasiet i Borås.

Av de omrättade proven avvek två negativt från ursprungs rättningen. Det vill säga Skolinspektionen tilldelade två av proven ett lägre betyg än ursprungsrättern gjorde. Inget av de omrättade proven fick ett högre betyg än vid ursprungsrättningen när de rättades om. Av de omrättade proven fick fem prov samma betyg som vid ursprungsrättningen.

Relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg

Vårterminen 2012 var andelen elever som nådde ett högre slutbetyg än provbetyg i Matematik 1A på Realgymnasiet högre än för riket som helhet. 79 procent av eleverna fick ett högre slutbetyg än kursprov. Relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg på Realgymnasiet i Borås redovisas i sin helhet på Skolverkets webbplats för information om skolornas kvalitetsarbete och resultat, <http://sir.is.skolverket.se/>.

Av skolans egen statistik för vårterminen 2011 framgår att det inte finns någon större avvikelse mellan kursprov och kursbetyg. I kursen Matematik A når sex procent av eleverna ett högre kursbetyg än kursprov och i ämnet svenska når sex procent av eleverna ett lägre kursbetyg. I ämnet engelska framkommer ingen statistik för vårterminen 2011.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen har granskat hur Realgymnasiet i Borås arbetar för en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Tillsynen har visat att detta arbete ska förbättras. I den riktade tillsynen har Skolinspektionen utgått från den process kring bedömning och betygssättning som skollagen åsyftar, närmare bestämt *att planera för bedömning, att bedöma och sätta betyg samt att följa upp bedömningen och betygssättningen*. Av utredningen framgår att skolan ska förbättra sitt arbete inom två av dessa delområden, det vill säga att planera för bedömning samt att följa upp bedömningen och betygssättningen.

Utredningen visar att eleverna på Realgymnasiet i Borås inte informeras i tillräckligt hög grad om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. Lärarna arbetar visserligen strukturerat med att utveckla planeringar för olika ämnen och arbetsområden men av intervjuer med elever framkommer att detta är otydligt för dem och att det varierar mellan lärarna hur väl de lyckas förklara betygssättningen. Skolan har påbörjat ett arbete med en digital plattform i vilken skolan kontinuerligt kommer att delge elever och vårdnadshavare information om elevens utveckling men plattformen upplevs krånglig av eleverna. Eleverna uppger att det kan vara svårt ibland att veta vad de ska kunna. Flera av eleverna uppger dock att de anser sig få rättvisa betyg.

Realgymnasiet i Borås måste också förbättra sitt arbete med att följa upp likvärdigheten i bedömning och betygssättning. Uppföljningen sker framförallt på huvudmannanivå vilket gör att det finns få möjligheter att få syn på skolspecifika faktorer som kan påverka likvärdigheten i betygssättningen. Exempel på detta kan vara lärarnas syn på betydelsen av de nationella proven för slutbetygen, lokal bedömningskultur eller undervisningens genomförande. Detta innebär att rektorn saknar viktiga underlag för att kunna bedöma huruvida betygssättningen på Realgymnasiet i Borås är likvärdig.

Det finns dock hos både rektor och lärare en medvetenhet om utmaningarna kring bedömning och betygssättning liksom en vilja till förbättring och utveckling. Hösten 2012 har skolan bland annat ökat antalet möten för betyg och bedömning för att skapa ett forum för diskussioner och former för likvärdighet vid bedömning och för att kunna möta de nya kunskapskraven i Gy 11. Lärarna har kontakt med andra lärare inom utbildningsföretaget men även med lärare som arbetar på intilliggande skolor för att nå en så likvärdig bedömning och betygssättning som möjligt. Skolan har även utsett en lärare som fungerar som en "lärspridare" i betyg och bedömning. Den personen kommer att få kompetensutveckling under året för att kunna stödja sina kollegor på skolan. Realgymnasiet i Borås uppfyller dock inte samtliga krav som författningarna ställer på arbetet för en likvärdig bedömning och betygssättning. Rektor och lärarna behöver gemensamt fortsätta det påbörjade arbetet med att ta fram rutiner och

åtgärder för att försäkra sig om att bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper blir så likvärdig och rättvis som möjligt.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) huvudmannen för Realgymnasiet i Borås att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 25 april 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Planera för bedömning

Huvudmannen för Realgymnasiet i Borås måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med att planera för bedömning.

- Se till att eleverna informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen.

Enligt Skolverkets allmänna råd för *Bedömning och betygssättning för gymnasieskolan* ska läraren identifiera vilka delar av kunskapskraven som bedömningen ska utgå från i det aktuella arbetsområdet och avgör tillsammans med eleverna hur eleverna ska få visa sina kunskaper.

Av dokumentation samt av intervjuer med lärare och rektor framgår att flera lärare strukturerat planerar undervisningen. Lärarna uppger att de försöker analysera och bryta ner kursmålen som de lägger in i en övergripande kursplan. Eleverna får en grovplanering som sedan läggs ut på skolans webbplats. Den digitala webbplatsen är ett forum där elever och vårdnadshavare när som helst ska kunna följa elevens progression, måluppfyllelse och utvecklingsbehov i kursen.

Lärarna berättar att de alltid i början av en kurs eller projekt går igenom planeringen och vilka kunskapskrav och mål som gäller. Flera lärare ger exempel på hur de försöker tydliggöra för eleverna vad de ska kunna, bland annat berättar någon lärare hur de avsätter tid för diskussion och planering tillsammans med eleverna så att de förstår innehållet. Exempelvis får eleverna betygssätta varandra för att få inblick i hur läraren bedömer. Flera lärare menar dock att detta kan vara svårt när man har stora grupper. Vidare uppger flera lärare att kunskapskraven i vissa ämnen kan vara svåra att tolka. De förmågor som ska bedömas och bockas av är inte så lätt, vilket leder till svårigheter att vara tydlig med information till eleverna.

Eleverna uppger att det varierar mellan lärarna på vilket sätt eleverna får vara delaktiga i planeringen och vilken information de får om hur de ska bedömas, vilket får konsekvenser för hur mycket de förstår av vad som krävs för att uppnå kunskapskraven. Eleverna på Realgymnasiet uppger samstämmigt att de inte är nöjda med den information de får. Eleverna berättar att de främst blir informerade om vad de ska kunna genom att lärarna ger dem kursplanen. Eleverna uppger dock att det inte är alla som delar ut kursplaneringen. Flera lärare hänvisar endast till webbplattformen eller som eleverna uttrycker det "lärarna kör bara efter vad man ska ha gjort efter årskursen och säger att så här är det, så här ska det vara". Den digitala plattformen Realgymnasiet använder sig av, menar nästan samtliga elever är krånglig och inte användarvänlig. Utdrag av dokument från webbplattformen visar även att den information eleverna får ibland är bristfällig, vilket bekräftas av elevintervjuerna. Rektor och lärarna är medvetna om problemet och att det finns ett missnöje hos elever och föräldrar. Skolan har fört diskussioner kring detta och kommit fram till att de behöver utveckla ett gemensamt språk och att de måste se över hur plattformen praktiskt kan bli bättre.

Eleverna ger även exempel på där de är delaktiga i planeringen och går igenom bedömningskriterierna på olika sätt tillsammans med läraren exempelvis genom diskussioner i klassrummet inför uppstarten av ett projekt, genom olika presentationer eller genom att läraren är aktiv i den digitala plattformen. Däremot menar eleverna är det svårt att förstå betygskriterierna när man bara får ett papper på vad man ska bedömas i och endast går igenom delar av den.

Tillsynen visar att samtliga elever inte är delaktiga i planeringen av hur de ska få visa sina kunskaper samt att de inte informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap 15 § skollagen

Följa upp bedömning och betygssättning

Huvudmannen för Realgymnasiet i Borås måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med att följa upp bedömning och betygssättning.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och övriga

föreskrifter uppfylls. Av skollagen framgår också att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarna.

Enligt rektorn och lärare samlar rektorn in resultat från de nationella kursproven och kunskapsresultaten. Dessa sammanställs och analyseras på huvudmannanivå utifrån huvudmannens perspektiv, exempelvis hur många elever som går ut med slutbetyg, hur genomströmningen ser ut eller hur många som får jobb efter avslutad examen. Därefter sätter huvudmannen upp nya mål för verksamheten. Lärarna uppger att de har lämnat in uppgifter till rektor som använt dessa för att rapportera uppåt men rektorn eller ledningen har inte presenterat skolans eller huvudmannens övergripande resultat för lärarna.

Av intervjuer med lärare och rektor på Realgymnasiet i Borås samt dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg i viss mån följs upp av lärarna enskilt, men inte analyseras tillräckligt på skolnivå. Det är inte heller tydligt hur analysen kopplas till de utvecklingsinsatser som skolan redovisar. Av intervjun med lärarna framkommer att de inte är delaktiga i analysen och inte heller är klara över på vilka grunder vissa åtgärder vidtas. Av intervju med rektorn framkommer att det idag inte finns så mycket dokumenterat vilket förklaras av överlämningen från den tidigare rektor till den som idag verkar som rektor.

Mot bakgrund av bland annat bristande överlämning mellan rektorerna vill Skolinspektionen poängtera vikten av att huvudmannen ger rektorn förutsättningar att ta ansvar för samt arbeta för en likvärdig betygssättning. I detta ingår bland annat att skolan analyserar resultat och tar reda på vad exempelvis skolans resultat eller skillnader mellan kursbetyg och provbetyg beror på så att ändamålsenliga insatser kan sättas in för att betygssättningen ska vara likvärdig. En sådan analys behöver göras såväl över tid som på skolnivå.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i uppföljningen av bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

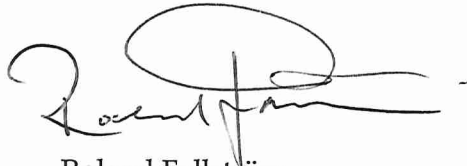
Författning

3 kap 14 § och 4 kap 4, 5 §§ skollagen, Lgy11 Rektorns ansvar

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Roland Fallström
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om den riktade tillsynen

Allmänt om den riktade tillsynen

Skolinspektionen har, på regeringens uppdrag (regeringsbeslut U2011/6544/GV), i uppgift att årligen genomföra en viss central rättning av nationella prov inom grundskolan och gymnasieskolan. Syftet med en central rättning av nationella prov är främst att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning av proven över landet. I uppdraget ingår också att "utifrån indikationer på betydande avvikelser när det gäller dels rättning av nationella prov, dels betygssättning på nationella prov och i ämnen och kurser, vidta lämpliga åtgärder inom ramen för sin tillsynsverksamhet."

Den riktade tillsynen av området bedömning och betygssättning är en del av detta uppdrag. Under vårterminen 2012 genomförde Skolinspektionen en omrättning av nationella prov från 2011. I anslutning till omrättningen gör Skolinspektionen under hösten och vintern 2012/2013 en riktad tillsyn av de skolor som uppvisar de största avvikelserna mellan skolans rättning och Skolinspektionens omrättning. Tillsynen fokuserar på huruvida skolan arbetar i enlighet med författningarna vad gäller en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.

Tillsynen omfattar 20 skolor, varav tio är grundskolor och tio gymnasieskolor. Varje skola får efter tillsynsbesöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. I grundskolan ingår ämnen engelska och svenska i tillsynen. Inom gymnasieskolan granskas kurser i engelska, matematik och svenska. Resultaten från samtliga skolbeslut kommer att sammanfattas i en övergripande rapport som publiceras i slutet av februari 2013.

Skolinspektionens granskning avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Granskningen fokuserar istället på i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar inom det granskade området som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga skolförfattningar. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som skolorna lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Resultatet från omrättningen redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att

omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt.

Den frågeställning som ska besvaras är följande:

- Arbetar skolan för en likvärdig betygssättning?